

Budapesten csendültek fel a legendás Stradivarik

Hegedű a waterlooi csatából

Minden idők leghíresebb hegedűkészítő mestere, Antonio Stradivari mintegy ezeregyszáz hangszert készített, ezek közül 650 darab máig épségben maradt. Egy-egy eredeti hangszer értéke – a Sotheby's aukciósház becslése szerint – ma 15 és 20 millió dollár között mozog. Az elmúlt időszakban a világ egyetlen vonós-négyesének, a Tokio-kvartettnek adatott meg,

hogyan tagjai eredeti Stradivarikon játszanak. Egyeduralmuk ez év nyarán szakadt meg, az augusztusban Zürichben megalakított Stradivari vonós-négyes ugyanis a svájci Habisreuthinger alapítványtól négy eredeti hangszert kapott a koncertekre. A kvartett első turnéjának egyik állomása múlt szerdán este a budapesti Liszt Ferenc Emlékmúzeum koncertterme volt.

előtt a vőlegénye lepte meg az eredeti Stradivari hangszerrel. A menyasszony kimondhatatlanul boldog volt, megtartották az esküvőt, és néhány héttel később az ifjú feleség fogta a csellót, megszökött a férjétől, és felkereste Pablo Casalt, akinek először a tanítványa, majd a kedvese lett.

A Stradivari kvartett muzikusai nemcsak a színpadon rokonszenvesek – ott elsősorban azt érezzük, hogy nagyon-nagyon jók –, hanem koncert után is. David és Elisabeth pezsgővel jár körbe, kedvesek, közvetlenek. A lengyel fiút, Barteket megkérem, hogy mutassa meg az Aureát, az ember, ha megteheti, életében egyszer közelről is szeretne látni egy eredeti Stradivarit. Felnyitja a táskát, a hangszer mellett kis mérőóra mutatja, hogy a páratartalom a szükséges 70 százalék fölött van. Kérdezem, holtartja a hangszert, ha nyaralni megy, s azt válaszolja, széfben, különben pedig otthon, Svájc biztonságos ország, teszi hozzá nyomatékkal. Aztán Majával, a kvartett alapítójával beszélgetünk, meséli, hogy miután egymásra találtak ök négyen – mindannyian zürichi zenekarokban játszanak –, pályázatot írtak a Stradivari Habisreuthinger alapítványnak. Ott többször is meghallgatták őket, próbakoncerteket adtak, végül az alapítvány vezetősége úgy döntött, hogy megkaphatják a hangszereket. A dollár-milliókat érő cselló nem nyomasztja, csak szereti és vigyáz rá. Ha például repülőre ülnek. Maja három jegyet vesz, egyet magának, kettőt Suggiának, az a megnyugtató, ha a hangszer a gépen is mellette „ülhet”.

Bokor Gabriella

A Stradivari vonós-négyes

FOTO: NÉPSZAVA-ARCHIV

A Stradivari kvartett alapítója, a svájci csellóművész, Maja Weber a koncertek keretét is remekül kitalálta. A muzikusok Haydn, Smetana, és a kortárs zeneszerző, Daniel Schnyder műveiből játszanak – olyan összhangban egyébként, mintha nem két hónapja, de évek óta együtt muzsikálnának –, a szünetekben pedig a kvartettet kísérő színész, Hans Schenker mesél a közönségnek a különleges hangszerekről. Az első hegedűs, a lengyel Bartek Niziol hangszere például 1715-ben készült, és az Aurea nevet viseli, ami arra utal, hogy Stradivari pályája csúcán, az „aranykorban” készíttette. A kvartett brit tagja, David Greenlees a Gibson brácsát kapta, amit a cremonai mester már túl az aranykoron, kilencvenévesen készített, állítólag akkor már a keze is erősen remegett, a hangszer mégis tökéletes. Az osztrák Elisabeth Harringer hegedűje, a King George a waterlooi csatát is megjárta. A hangszert III. György király egy skót nemesnek ajándékozta, aki ettől kezdve egy pillanatra sem vált meg a becses ajándéktól. A csatában a nemes halálos sebet kapott, nyeregtáskájában azonban épen és sértetlenül megmaradt a Stradivari hegedű. Maja Weber csellója, a Suggia egy portugál csellóművészről kapta a nevét. Suggiát esküvője

Tageszeitung „NÉPSZAVA“
19. November 2007

Die legendären Stradivaris sind in Budapest zu hören
GEIGE AUS DER SCHLACHT VON WATERLOO

Der bekannteste Geigenbauer aller Zeiten, Antonio Stradivari hatte etwa 1100 Instrumente angefertigt, davon sind 650 bis heute erhalten geblieben. Laut Schätzungen der „Sotheby’s“ ist der Wert eines Originalinstrumentes zwischen 15 und 20 Millionen Dollar. In den letzten Jahren gab es auf der Welt ein einziges Streichquartett, -das Tokio-Quartett- dessen Mitglieder an originalen Stradivari Instrumenten spielten. Die Lage hat sich kürzlich verändert, das im August in Zürich gegründete Stradivari Quartett erhielt nämlich von der Stiftung Habisreuthinger vier Originalinstrumente. Anfang November begann das Quartett ihre erste Tournee, am Mittwoch stellten sie sich dem ungarischen Publikum im Konzertsaal der Alten Musikakademie in Budapest vor.

Die Gründerin des Stradivari Quartetts, die schweizer Cellistin Maja Weber hat auch den Rahmen des Konzertes ausgezeichnet erfunden. Die Musiker spielen aus Werken von Haydn, Smetana, und dem zeitgenössischen Komponisten Daniel Schnyder – in einer Harmonie, als würden sie nicht seit zwei Monaten, sondern seit Jahren zusammen musizieren – und in den Pausen erzählt der das Quartett begleitende Schauspieler, Hans Schenker dem Publikum Geschichten über die besonderen Instrumente. Die Violine des polnischen Bartek Niziol stammt zum Beispiel aus dem Jahre 1715 und trägt den vielsagenden Namen „Aurea“. Ein Hinweis dafür, daß das Instrument in der „goldenen Ara“ Stradivaris angefertigt wurde. Der britische Mitglied des Quartetts, David Greenlees bekam die sogenannte „Gibson“-Bratsche, der Meister aus Cremona war schon über neunzig, als er dieses Instrument angefertigt hatte. Damals hatte er schon starkes Handzittern, die Bratsche ist jedoch perfekt gelungen. Die Violine der Österreicherin Elisabeth Harringer, „King George“ war der Legende nach sogar in der Schlacht von Waterloo dabei. Das Instrument war ein Geschenk des englischen Königs Georg III. an einen schottischen Adligen, der sich ab diesem Moment nie mehr von seinem kostbaren Schatz trennen wollte. Als er in der Schlacht tödlich verwundet wurde, fanden seine Kameraden in der Satteltasche die Violine unbeschädigt auf. Das Cello von Maja Weber, die „Suggia“ erhielt den Namen von einer portugiesischen Cellistin. Suggia bekam das Instrument als Hochzeitsgeschenk von ihrem Brautigam, und war natürlich unglaublich glücklich. Kurz nach der Hochzeit jedoch nahm sie ihr Cello, verliebte den jungen Ehemann, und suchte Pablo Casals auf, deren sie erst die Schülerin, später die Geliebte geworden ist. Die Mitglieder des Stradivari Quartetts sind nicht nur auf der Bühne sympathisch, - dort fühlen wir in erster Linie, daß sie erstklassige Musiker sind – sondern auch nach dem Konzert. David und Elisabeth bieten uns Champagner an, sie sind freundlich und unkompliziert. Ich bitte den polnischen Bartek, mir die Aurea zu zeigen, wenn man die Gelegenheit hat, sollte man doch einmal im Leben ein Stradivari Instrument hautnah erleben. Er öffnet die Tasche, ich sehe den kleinen Messer, der zeigt, daß die Luftfeuchtigkeit über 70% ist. Ich frage, wo die Violine ihren Platz hat. –Im Safe wenn ich auf Urlaub fahre, sonst zu Hause- antwortet Bartek und fügt mit dem nötigen Nachdruck dazu, daß die Schweiz ein sicheres Land sei. Dann unterhalten wir uns mit Maja, der Gründerin des Quartetts. Sie erzählt, daß nachdem sie einander gefunden haben – sie spielen alle in Zürich – sie sich bei der Stradivari Habisreuthinger Stiftung beworben haben. Dort hat das angehende Quartett mehrmals vorgespielt, Probekonzerte gegeben, und schließlich wurde entschieden, daß sie die Instrumente bekommen können. Das Dollarmillionen teure Cello bedrückt sie nicht, sie liebt das Instrument einfach und passt auf sie auf. Wenn sie zum Beispiel fliegen müssen, kauft

Maja drei Flugtickets, eines für sich selbst und zwei für die „Suggia“. Sie findet es beruhigend, wenn ihr Cello im Flugzeug neben ihr „sitzen“ kann.

Text: Gabriella BOKOR